

Kampus Hybernská ožije Festivalem sv. Patrika

Všichni příznivci irské kultury jsou srdečně zváni na první ročník Festivalu sv. Patrika, který se uskuteční od pátku 16. 3. do soboty 17. 3. 2018 v prostorách Kampusu Hybernská. Na programu bude kromě přednášek také několik koncertů nebo workshop aranských pletených vzorů. Vstup na všechny akce je zdarma.

Festival spolupřádá Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Na programu se podílí Ústav anglofonních literatur a kultur FF UK a Ústav pro klasickou archeologii FF UK.

událost na Facebooku

Program festivalu

pátek 16. 3.

Jak se žije a studuje na Smaragdovém ostrově   15:00–16:00

Irsko má mnoho tváří a já na vlastní kůži poznal řadu z nich. Žil jsem na západním i východním pobřeží, studoval jsem na dvou irských univerzitách, cestoval autem i pěšky. Bydlel jsem v hřejivém domově dvou starých Irů a dělal výzkum v dublinské knihovně i v belfastských ulicích. Mnohé se uskutečnilo díky programu Erasmus+, a tak nemusí jít jen o pouhou přednášku: může jít o inspiraci. Bude to vyprávění o možnostech i úskalích, o mýtech i realitách, o odlišném akademickém prostředí a v neposlední řadě o počasí. Bude to vyprávění o Irsku a o Irech od člověka, který v něm nejenom žil a studoval, ale hlavně jej má z celého srdce rád.

Mgr. Vojtěch Halama je doktorandem Ústavu světových dějin FF UK. Zabývá se moderními dějinami irského ostrova, v dizertační práci se blíže věnuje státní komemoraci stého výročí Velikonočního povstání. Irsko opakovaně navštěvuje v rámci programu Erasmus+. Je autorem příspěvku *Irsko Éamona de Valery* ve sborníku *Od bouře k bouři: Československo, Evropa a svět mezi dvěma světovými válkami (1918–1938/39)*, připravovaném v nakladatelství Academia.

(Kdo) byli Keltové? | 16:00–17:45

Výrazy „Keltové“ či „keltský“ jsou v dnešním světě užívány (pokud vůbec) k označení řady různorodých jevů – hovoří se o starověkém keltském etniku, o keltských jazycích dnešních Britských ostrovů, o keltském umění, keltské hudbě, keltské mystice... Jaksi se předpokládá, že jsou-li všechny tyto jevy „keltské“, jedná se o různé projevy a aspekty jediného „keltství“, o jevy navzájem geneticky či příčinně propojené.

I archeologie středo- a západoevropské doby železné se po dlouhou dobu označovala za archeologii „keltskou“; zabývá se totiž obdobím, z něhož pocházejí písemné zmínky antických autorů o Keltech a materiálními pozůstatky po lidech, kteří byli s Kelty řeckých a římských písemných pramenů (více či méně oprávněně) ztotožňováni. V rámci této „keltské archeologie“ probíhá však posledních několik desetiletí intenzivní debata o tom, co slovo Keltové vlastně ve skutečnosti označovalo a nakolik a zda vůbec má smysl tento výraz užívat. Přednáška si klade za cíl poukázat na smysl slova „Keltové“ v užití historickém, jazykovědném a archeologickém, z hlediska starověkého a dnešního. Mluví všechna tato užití skutečně o tomtéž? A jak můžeme a máme slovo „Keltové“ užívat my?

Co dokáže srovnávací jazykověda – archeologie jazyka – říci o tom, jak mluvili Keltové v Čechách? Jan Bičovský z Ústavu srovnávací jazykovědy FF UK bude mluvit o tom, jak možná zněl jazyk Bójů, a také o tom, jak daleko má ke staré irštině.

Mgr. Jan Kyseľa, Ph.D., působí v Ústavu pro klasickou archeologii FF UK. Zaměřuje se na archeologii předřímské a republikánské Itálie; evropskou dobu železnou – laténskou kulturu; kontakty mezi Středomořím a zaalpskou Evropou v době železné.

Mgr. Jan Bičovský, Ph.D., působí na Ústavu srovnávací jazykovědy FF UK. Zaměřuje se na indoevropskou jazykovědu, historickou fonologii a teorii jazykové změny.

Křest románu *Nádherná kacírství* | 18:30–20:00

Irsko zasáhla hospodářská krize, a tak se v Corku všichni mají co ohánět, aby přežili. Středoškolákovi Ryanovi před pár lety umřela máma a otec to nenese moc dobře – chlastá a vyskytuje se doma spíš nepředvídatelně. Jediným světlym paprskem v Ryanově životě je Karine, vtipná a děsně sexy. A piano. Jenže to fotr věnuje místnímu mafiánovi Jimmymu Phelanovi. Ten to taky nemá jednoduchý – musí se starat o mámu, kterou prvních dvacet let ani neznal. Teď ji teda zná – nejdřív zabije chlapa šutrem s panenkou Marií a pak se rozhodne napravit společnost na vlastní pěst. Mladička prostitutka Georgie, sousedka Tara, která strká nos (i jiné části těla), kam nemá, i další postavy z Corku, města, co všechny dřív či později semele, vás zaručeně rozbrečí. Často smíchy. Holt člověk dělá, co může, a nezbývá než doufat, že jednou dojde odpuštění.

Lisa McInerneyová (*1981) vstoupila do povědomí čtenářů nejprve svým oblíbeným blogem Prdel Irska (The Arse End of Ireland), ale jejím cílem bylo prorazit ve „vysoké“ literatuře (za kterou se, na rozdíl od blogu, taky platí). To se jí suverénně povedlo hned prvním románem *Nádherná kacírství* (The Glorious Heresies, 2015), za který získala ceny Baileys Women's Prize a Desmond Elliott Prize a na další byla nominovaná.

Vystoupí **Lisa McInerneyová** a překladatelka **Tereza Vlášková**, moderuje **Hana Zahradníková**.

Návštěvu Lisy McInerneyové podpořila agentura Literature Ireland.

Koncert: Grainne Hunt a Travis O'Neill | 20:00–21:00

Vystoupení originálních irských písničkářů.

Irská hudební session | 21:30–24:00

Večer s irskou hudbou plný improvizace a skvělé zábavy.

sobota 17. 3.

Proč se Hybernská jmenuje Hybernská? | 10:00–11:00

Irští emigranti v Čechách jako oběti náboženského útlaku. Irští migranti zaplavují Čechy: irští vojáci a jejich podíl na zavraždění Albrechta z Valdštejna, irští lékaři a jejich činnost na universitě, irské šlechtické rody usedlé v Čechách. Irští františkáni a jejich koleje pro výchovu budoucích misionářů ve vlastní zemi. „On the Road“: síť františkánských učilišť v katolické Evropě. Role irských františkánů při uchování irské národní identity. Pedagogická činnost irských františkánů v Čechách a její konec. Kolej irských františkánů jako komunitní centrum irských přistěhovalců. Kvardián, discretés, čtyři irské provincie, irská nesvornost a přetrvávající hádky. Řádové visitace jako svědkové každodennosti. Zrušení koleje irských františkánů Josefem II. a další osudy členů konventu. Několik tradičních otázek: brambory a jazyk.

Mgr. Jan Pařez, Ph.D., je kurátor rukopisné sbírky ve Strahovské knihovně. S kolegyní z knihovny Mgr. Hedvikou Kuchařovou, Ph.D., napsali vyjma menších studií k dějinám irské františkánské koleje v Praze a literární produkci jejích členů i monografii *Hyberni v Čechách* (2001), jejíž přepracované anglické vydání vyšlo pod názvem *The Irish Franciscans in Prague 1629–1786* v roce 2015.

Mýty aranských pletených vzorů | 11:00–12:00

Workshop seznámí účastníky s tzv. aranskými vzory typickými původně pro irské pletené výrobky pocházející z oblasti stejnojmenných ostrůvků, které se nachází na západním pobřeží smaragdového ostrova. Kromě historického kontextu vzniku těchto vzorů budou účastníkům přiblíženy vybrané konkrétní vzory a jejich symbolika.

Mgr. Michaela Marková, Ph.D., má doktorát z prestižní irské univerzity Trinity College v Dublinu, kde se věnovala reflexi tzv. ‚Nepokojů‘ a následných mírových dohod v současné irské a severoirské próze. V rámci svého výzkumu se však věnuje i ostatním žánrům irské krásné literatury, včetně poezie. Dlouhodobě také spolupracuje s Irskou literární radou při hodnocení překladů děl irských autorů do češtiny. Michaela Marková se irské tematice věnuje především na akademické úrovni, a to v rámci výzkumu současné irské a severoirské prózy. Nicméně během svých studií v Irsku propadla kouzlu tamní řemeslné zručnosti. Zejména textilní tvorba jí učarovala natolik, že se stala aktivní členkou jednoho z četných irských cechů, který se jejímu rozvoji a předávání dalším generacím věnuje. Přestože stále proniká do tajů umění různých technik, podařilo se jí registrovat svou uměleckou činnost v rámci Irské Rady pro umění a rukodělnou tvorbu.

Halasný svět Hřbitovní hlíny | 12:30–13:30

„Na kterém pozemku mě pohřbili? Librovým, nebo prostředním? Jestli mě ovšem po všech mejch výstrahách zakopali na půllibrovým plácku, tak ať jdou ke všem čertům!“ Touto promluvou hlavní postavy Caitríony začíná nejlepší irskojazyčný román dvacátého století, Hřbitovní hlína Máirtína Ó Cadhaina, jehož český překlad nedávno vydalo nakladatelství Argo. Pokud někdo touží po klidu, na hřbitově ať ho nehledá. Sousedské sváry o to, kdo má víc nůbl domácnost, kdo umí líp vykrmit prasata, kdo komu ukradl rašelinu, anebo rovnou manželku, neberou konce. A my se z toho ohlušujícího hašteření mimochodem dozvíme leccos nejen o mezilidských vztazích, ale také o irské kultuře nebo historii. O knize pohovoří a vybrané ukázky přečte její překladatel Radvan Markus.

Mgr. Radvan Markus, Ph.D., přednáší irský jazyk a irskou literaturu na Filozofické fakultě UK.

0 co vlastně šlo v konfliktu v Severním Irsku? | 13:30–15:00

Že v Severním Irsku probíhal v letech 1968–1998 ozbrojený konflikt, to tuší asi každý. Bombové útoky IRA, Krvavá neděle či hony na informátory zůstávají předmětem mnoha filmů i živých vzpomínek. Ale kdo, s kým a kvůli čemu tam vlastně bojoval? A proč se Severní Irsko neustále objevuje v současných zprávách o brexitu? „Musíme se vracet tři století do minulosti, abychom vysvětlili každou rvačku před obchodem s hranolky,“ hořekoval v roce 1992 irský spisovatel Dermot Bolger. Severoirský konflikt tedy lze pochopit, ale je nutné k tomu znát, kromě jiného, historický kontext. Přednáška tento kontext i vysvětlení nabídne. Prostřednictvím krátké exkurze do (severo)irské minulosti i současnosti prozkoumá příčiny konfliktu, jeho aktéry a jejich motivaci, ale také důvod, proč je řešení napjaté situace stále tak komplikované.

Mgr. Vojtěch Halama je doktorandem Ústavu světových dějin FF UK. Zabývá se moderními dějinami irského ostrova, v dizertační práci se blíže věnuje státní komemoraci stého výročí Velikonočního povstání. Irsko opakovaně navštěvuje v rámci programu Erasmus+. Je autorem příspěvku *Irsko Éamona de Valery* ve sborníku *Od bouře k bouři: Československo, Evropa a svět mezi dvěma světovými válkami (1918–1938/39)*, připravovaném v nakladatelství Academia.

Průvod | 15:00–16:30

Irský step | 16:30–16:45

Andrej Mikulka strávil 7 let v Irsku, kde studoval tradiční irský tanec a tap dance. Na Irish World Academy of Music and Dance (University of Limerick) získal titul “Master of Arts in Dance Performance”. Je autorem projektu Sep Fans, který finančně podpořil irský Arts Council, představil se v uznávaných tanečních produkcích na scénách mnohých evropských zemí. V současnosti působí na deskách Divadla na Fidlovačce v muzikále Sugar – Někdo to rád horké, v Černém divadle Jiřího Srnce, učí step na Mezinárodní konzervatoři Praha a irský tanec v inSpiral Dance Company. Věnuje se také svému projektu Dance in Pulse, se kterým v dubnu 2015 absolvoval měsíční turné ve Francii. Momentálně chystá premiéru komediálního rytmikálu s názvem HRA, který bude mít premiéru 13. 4. 2018 v prostorách La Fabriky.

Irská studia na FF UK | 17:00–17:30

Zajímá vás irská literatura a kultura? Chcete se naučit irsky a nevíte, kam se obrátit? O práci Kabinetu irských studií, pořádaných akcích a přednáškách a o možnostech studia na pražské anglistice promluví **prof. Ondřej Pilný**, který vás seznámí také s činností Mezinárodní asociace pro výzkum irských literatur IASIL, jejímž je prezidentem, i s momentálním děním na poli irských studií ve světě.

Irská poezie v českých překladech | 18:00–19:30

Přední překladatelé irské poezie do češtiny představí různé polohy irského básnictví v angličtině i irštině.

Daniela Theinová externě přednáší irskou poezii v Ústavu anglofonních literatur a kultur na FFUK a překládá z angličtiny a irštiny (například Marilynne Robinson a Kate Atkinson pro Argo, Colma Tóibína pro Mladou Frontu a Vonu Groarke pro nakladatelství Opus). Překlady dalších autorů (například Alice Oswald, Máirtín Ó Direáin, Nuala Ní Dhomhnaill, Lorrie Moore and Tessa Hadley) a literárně kritické texty publikovala v *Souvislostech*, *A2*, *Plavu* a dalších, anglicky přispěla do sborníků *The Politics of Irish Writing* (FF UK, 2010), *Boundary Crossings* (FF UK, 2012) a *Post-Ireland? Essays on Contemporary Irish Poetry* (Wake Forest University Press, 2017). Theinové překlad *Vyhnanství* od Pádraica Ó Conaireho (2004) byl historicky prvním překladem románu z irštiny do češtiny.

Daniel Soukup pracuje jako vedoucí Oddělení přijímacího řízení a vnějších vztahů FF UK. Knižně vydal překlady básní Wallace Stevensa (*Učenec jediné svíce*, Opus 2008), dvou knih Johna Henryho Newmana (*Rizika víry*, 2011 a *Idea univerzity*, 2014, Krystal OP), knihy Timothyho Radcliffa *Proč být křesťan?* (Krystal OP 2017) a *Knížky z bláta* od Johna Cage a Lois Long (Bylo nebylo 2017), dále básnickou sbírku *Výhled do skály* (Host 2007) a literárněvědnou monografii „*Cikáni*“ a *česká vesnice* (NLN 2013). V nakladatelství Argo vyjde jeho překlad poslední sbírky Seamuse Heaneyho *Lidský řetěz*. Časopisecky a v antologiích publikoval řadu překladů (poezie, esejistika) a literárněvědných studií. Věnuje se i kulturní a politické publicistice (*Český rozhlas Vltava*, *Radio Proglas*, *Lidové noviny*, *Katolický týdeník*, *Deník Referendum*).

Martin Světlík vystudoval anglistiku a amerikanistiku na FF UK. Překládá převážně poezii, a to jak z angličtiny (Anthony Hecht, W.H. Auden, Paul Muldoon), tak z irštiny (Nuala Ní Dhomhnaill, Brian Merriman, Ailbhe Ní Ghearbhuigh). Svě překlady publikoval v *Plavu*, *A2*, *Revolver Revue* a dalších. Knižně publikoval překlady W. B. Yeatse v mezinárodním sborníku *Yeats Reborn* (EFACIS, 2015), vydaném u příležitosti 150. výročí básníkovy narození. Je jedním z překladatelů souboru povídek irsky píšících autorů, který vyšel pod názvem *Muž, který vybuchl* (Jitro, 2016). V současné připravuje české vydání sbírky Anthonyho Hechta *Těžké hodiny*.

Moderuje **Michaela Marková**.

Koncert kapely Conamara Chaos | 20:00–21:30

Hudební skupina Conamara Chaos hraje tradiční irskou hudbu v nápaditých moderních úpravách. Její jádro tvoří muzikanti, kteří mají s žánrem dlouholeté zkušenosti z kapel, jako byly Dún an Doras či Marw. Velká část repertoáru se sestává z vlastních instrumentálních skladeb, doplněných o písně v podání vynikající zpěvačky Svatky Hlávkové-Štěpánkové.

složení kapely: **Svatka Hlávková-Štěpánková** – kontrabas, zpěv; **Petr Košumberský** – kytara; **Radvan Markus** – flétna, whistle; **Jana Markusová** – housle; **Ladislav Veselý** – bodhrán